

A l'esquerra, «Vista des d'una finestra. Tànger». 1912. Oli sobre tela 115x80 cm. Museu Puixkin. Moscou. A la dreta, «Zorah al terrat». 1912. Oli sobre tela 115x100 cm. Museu Puixkin.

ELS MUSEUS ERMITAGE I PUIXKIN PRESENTEN L'OBRA
D'HENRI MATISSE

Matisse, per primera vegada a Barcelona

Fins el pròxim onze de desembre el Museu Picasso de Barcelona exposa per primera vegada l'obra d'Henri Matisse, procedent del museus russos Ermitage i Puixkin.

Salvador Rodés

Gràcies a la política d'intercanvis del Museu Picasso de Barcelona, podem veure per primera vegada a Barcelona l'obra d'Henri Matisse. Paral·lelament a aquesta exposició, la ciutat de Leningrad, i posteriorment Moscou, presentaran una exposició dels quadres de Picasso dels museus espanyols.

Les obres que es mostraran d'aquest pintor precursor de l'art modern corresponen a un període determinat dins la seva producció, els anys en què S. I. Txotxukin i I. A. Moro-

sov, dos destacadíssims col·leccionistes russos de començaments de segle, van establir contacte amb l'art francès d'avantguarda i especialment amb Matisse. Les obres d'aquest període, si bé no conformen el gruix de la producció artística del pintor —que arriba fins a les acaballes dels anys cinquanta, en què féu servir el paper retallat i diverses tècniques pròximes al *collage*—, són en canvi fonamentals i prou característiques dels trets més importants de la seva pintura. No es tracta, doncs, de cap exposició antològica, ni de cap retrospectiva, sinó de l'obra de Matisse dins un període important de la seva producció i que es conserva àmpliament repre-

sentada en els museus russos Puixkin i Ermitage.

Es fa difícil incloure Matisse en cap moviment pictòric, és per això que com d'altres pintors inclassificables que sorgeixen després de l'impressionisme se l'inclou dins d'aquest moviment dispart i heterogeni conegut com postimpressionisme. La seva obra no està marcada per cap línia d'evolució concreta. Matisse utilitzà, dins la seva constant anàlisi, allò que més li interessà de les diferents tècniques i estils, com a mitjà per arribar, a través d'un intens treball, a la plasmació del seu propi món interior, on la llum, el color i la composició són els trets característics de la seva pintura.

Nascut l'any 1869 a Cateau-Cambrésis, al nord de França, la seva dedicació pictòrica, per diferents circumstàncies, tarda a manifestar-se. Després de diferents influències i de l'estudi profundíssim dels grans mestres del passat com Poussin, Watteau o Chardin, es dona a conèixer al Saló de Tardor de París l'any 1896.

No és fins l'any 1905, quan ja s'havia entusiasmat per la lluminositat expressiva de Van Gogh i el paisatgisme dels impressionistes, que comença

Dalt, «Fruita, flors i la Dansa». 1909. Oli sobre tela 89x116 cm. Museu de l'Ermitage. Leningrad. Baix, «Cambra vermella». 1908. Oli sobre tela 180x220 cm. Museu de l'Ermitage. Leningrad.

res), una manera de classificar allò que no s'entenia.

L'art de Matisse, que ara tenim l'extraordinària oportunitat de gaudir en profunditat, se centra en la recerca de la màxima expressió a través dels mitjans més senzills. Matisse escull un tema no per a representar-lo figurativament, sinó per a transfigurar-lo. Davant del model fa prodigiosos arabescos, sense caure en una profusió decorativista, sempre s'atura a temps. Trencant amb la perspectiva, posa tot en un sol pla sense perdre, però, la profunditat de l'espai, perquè sigui el color pur (la transfiguració del color) i la lluminositat tonal les que dinamitzen les seves composicions, que bandegen tota la tradició de la pintura fins aleshores, i que va donar peu a altres moviments que revolucionarien l'art, com ara el cubisme.

a definir el seu estil propi. El sentit compositiu de Cézanne, el puntillisme de Seurat i l'obra de Signac, van ser decisius per a la seva evolució futura.

L'escàndol que va produir la seva obra al Saló de Tardor el 1905, juntament amb la dels pintors Vlaminck, Derain, Othon Friesz, Braque, Duffy o Van Dongen entre d'altres, no es

pot comparar més que amb els escàndols que originaran la *Matança de Chio*, de Delacroix o l'*Olimpya*, de Manet. Aquest fet, que marcà l'inici de la celebritat de Matisse, va fer que la seva pintura, com la dels seus companys de viatge, dins una època en què amb prou feines s'acceptaven les anàlisis cromàtiques dels impressionistes, foren qualificades de *fauves* (fe-

La col·lecció Matisse dels museus soviètics constitueix una bona mostra del valor de l'obra del pintor, per la seva qualitat i perquè són obres clau en la seva producció, com *La Dansa*, *La Música* o l'anomenat tríptic marroquí, *La família de l'artista*, *La conversa* o *L'habitació vermella*. Totes, obres d'un gran valor i que expressen vivament la bellesa homogènia i sostinguda d'un mestre de la pintura. □